

บทที่ 2

อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของประเทศไทย

ประวัติอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของประเทศไทยได้มีผู้ศึกษาและจัดพิมพ์เผยแพร่ไว้โดยละเอียดหลายแห่งแล้วจึงไม่มีความจำเป็นต้องกล่าวไว้โดยละเอียดในวิทยานิพนธ์นี้ แต่เพื่อให้ได้ทราบถึงความต่อเนื่องของเหตุการณ์ต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องกล่าวถึงโดยสรุปในบทนี้

2.1 ประวัติอุตสาหกรรมน้ำตาลโดยย่อ2.1.1 ความเป็นมาของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล

ประเทศไทยได้ผลิตน้ำตาลมาเป็นเวลานานแล้ว จากหลักฐานที่ปรากฏในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีนั้นเราสามารถผลิตน้ำตาลได้แล้ว แหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ที่เมืองสุโขทัย พิษณุโลก และกำแพงเพชร น้ำตาลที่ผลิตได้เป็นน้ำตาลทรายแดงหรือน้ำตาลบพื้นเมือง (Muscovado or Jaggery) ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาปรากฏว่าได้มีการส่งน้ำตาลทรายแดงเป็นสินค้าออกไปขายยังญี่ปุ่นราว พ.ศ. 1951 ครั้นญี่ปุ่นเริ่มปลูกอ้อยและทำการผลิตน้ำตาลบ้างความต้องการน้ำตาลจากไทยก็ลดลง จนกระทั่งถึงสมัยพระนารายณ์มหาราช การส่งน้ำตาลไปต่างประเทศได้รับการฟื้นฟูอีกครั้งหนึ่ง และอุตสาหกรรมน้ำตาลได้เจริญรุ่งเรืองเรื่อยมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ราวพ.ศ. 2365 ปรากฏว่าชาวจีนในประเทศไทยได้ทำการผูกขาดน้ำตาลออกไปขายยังต่างประเทศปีละประมาณ 5,000 ตัน โดยเสียภาษีส่งออกหาบละ 0.50 บาท¹ อุตสาหกรรมนี้จึงได้รับผลกระทบกระเทือนจากภาวะการผูกขาดดังกล่าว

นอกจากนี้ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 เป็นต้นมามีการปรับปรุงการเก็บภาษีหลายชนิดคือ ภาษีน้ำตาลทราย ภาษีน้ำตาลอ้อย ภาษีน้ำตาลหม้อ ภาษีเตาทำน้ำตาล การเก็บภาษี

¹สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย, "อุตสาหกรรมน้ำตาลของประเทศไทย" (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย, 2526), หน้า 1 (อัครสำเนา)

ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดการชะลอการขยายตัวของอุตสาหกรรมน้ำตาล แต่อย่างไรก็ตามการผลิตน้ำตาลยังมีมากเกินความต้องการบริโภคในประเทศและสามารถส่งออกไปขายต่างประเทศได้เป็นอันดับหนึ่งของประเทศ คือในปี พ.ศ. 2393 ส่งน้ำตาลออกเป็นมูลค่าถึง 708,000 บาท

ในระยะต่อมา เนื่องจากประเทศผู้ซื้อน้ำตาลแถบยุโรปได้พัฒนาอุตสาหกรรมน้ำตาลด้วยกรรมวิธีสมัยใหม่และทำการผลิตน้ำตาลจากบีท (Beet) ทำให้โลกมีการผลิตน้ำตาลได้มากขึ้นและราคาน้ำตาลในตลาดโลกต่ำลง ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมน้ำตาลภายในประเทศ ประกอบกับผู้ผลิตน้ำตาลในประเทศทุนบริกาาระภาษีไม่ไหว ทำให้อุตสาหกรรมน้ำตาลในประเทศซบเซาลงไประยะหนึ่ง จนกระทั่งในปี 2465 จึงได้กลับฟื้นตัวขึ้นมาอีกแต่ปริมาณการผลิตยังไม่เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศทำให้รัฐบาลต้องอนุญาตให้มีการนำน้ำตาลทรายเข้ามาในราชอาณาจักร

2.1.2 อุตสาหกรรมน้ำตาลในระยะเริ่มพัฒนา

เนื่องจากมีการส่งน้ำตาลเข้ามาบริโภคภายในประเทศเป็นจำนวนมากทุกปี รัฐบาลได้มองเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมจึงได้จัดตั้งโรงงานผลิตน้ำตาลทรายขาวจากอ้อยขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทยที่จังหวัดลำปาง เมื่อปี พ.ศ. 2480 ด้วยกำลังการผลิตวันละ 500 ตันอ้อย และในปี พ.ศ. 2485 ได้สร้างโรงงานอีกแห่งหนึ่งที่จังหวัดอุตรดิตถ์ มีกำลังการผลิตวันละ 500 ตันอ้อยเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นช่วงที่อยู่ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง โรงงานผลิตน้ำตาลทรายขาวทั้งสองแห่งนี้สามารถช่วยบรรเทาความขาดแคลนน้ำตาลในภาวะสงครามนี้ได้และกิจการอุตสาหกรรมก็สามารถดำเนินมาได้ด้วยดี

ในปีเดียวกันนี้ (พ.ศ. 2485) รัฐบาลได้จัดตั้งบริษัทส่งเสริมอุตสาหกรรมไทย จำกัด ขึ้นเพื่อสนับสนุนกิจการด้านนี้โดยมีกระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้ถือหุ้นและ ใต้โอนโรงงานทั้งสองแห่งเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของบริษัทด้วย ต่อมาได้มีการส่งเสริมให้มีการปลูกอ้อยมากขึ้นโดยบริษัทฯ ได้สร้างโรงงานน้ำตาลทรายแดงขึ้นมาอีก 11 โรงในจังหวัดอุตรธานี ลำปาง อุบลราชธานี นครราชสีมาและชลบุรี ต่อมาในปี พ.ศ. 2489 รัฐบาลได้เลิกบริษัทส่งเสริมอุตสาหกรรมไทยและโอนกิจการทั้งหมดให้กับกรมโรงงานอุตสาหกรรมในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม โดยจัดตั้งเป็นองค์กรใหม่เรียกว่า องค์การน้ำตาลไทยเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2490 นับเป็นความพยายามครั้งแรกที่รัฐบาลได้เริ่มเข้ามาควบคุมอุตสาหกรรม

น้ำตาลนี้¹

ในปี พ.ศ. 2493 เนื่องจากรัฐบาลได้ส่งเสริมให้มีการปลูกอ้อยในจังหวัดลำปาง มากขึ้น ปริมาณน้ำตาลที่ผลิตได้จึงเพิ่มขึ้น เป็นเหตุให้ราคาอ้อยและน้ำตาลลดต่ำลง เกิดความเดือดร้อนแก่ชาวไร่อ้อยและผู้ค้ำเนินธุรกิจโรงงานน้ำตาลมาก รัฐบาลจึงได้จัดตั้งบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลไทยจำกัด ขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2496 โดยการร่วมทุนกันระหว่างชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาล บริษัทนี้มีหน้าที่จัดจำหน่าย นำเข้าน้ำตาลและหรือการส่งออกน้ำตาลทรายไปต่างประเทศแต่เพียงบริษัทเดียว ส่วนการผลิตน้ำตาลทรายให้อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การน้ำตาลไทยและโรงงานน้ำตาลทั้งหมด

2.1.3 อุตสาหกรรมน้ำตาลในระยะที่ผลิตได้เกินความต้องการบริโภคในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2502 รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมขึ้น คณะกรรมการฯ ได้ออกบัตรอนุญาตให้เอกชนจัดตั้งโรงงานน้ำตาลเพิ่มขึ้น ทำให้จำนวนโรงงานน้ำตาลเพิ่มจาก 21 โรง ในปี พ.ศ. 2491 เป็น 48 โรง ในปี พ.ศ. 2502 เนื่องจากการขยายตัวของโรงงานในระยะนี้ไม่เหมาะสมนัก ภาวะการผลิตไม่สมดุลกับความต้องการของโลก น้ำตาลเริ่มล้นตลาด ราคาน้ำตาลทรายในประเทศเริ่มลดต่ำลง เพื่อแก้ไขปัญหานี้รัฐบาลโดยมติคณะรัฐมนตรีได้ประกาศเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2502 ห้ามนำเข้าน้ำตาลจากต่างประเทศ เว้นแต่การนำเข้าเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมผลิตเครื่องคั้นประเภทน้ำอัดลมตามความจำเป็น นอกจากนี้ยังได้ให้องค์การคลังสินค้ากระทรวงพาณิชย์ เข้าดำเนินการรับจำนำและรับฝากน้ำตาลเพื่อช่วยเหลือโรงงานน้ำตาลให้มีเงินทุนหมุนเวียนทำการค้าได้ แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ ในวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2503 รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการสองลักษณะ กล่าวคือ ในระยะสั้นได้ประกาศขึ้นภาษ้นำเข้าทางนม และจัดสรรเงินให้ชาวไร่อ้อยกู้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนอีกประมาณ 5 ล้านบาท และในระยะยาวให้ปรับปรุงคุณภาพอ้อยและประกาศห้ามมิให้มีการจัดตั้งและขยายโรงงานน้ำตาลอีกต่อไป ทั้งโรงงานน้ำตาลทรายขาว โรงงานน้ำตาลทรายแดง และโรงงานผลิตน้ำเชื่อม กำหนดระยะเวลาการเปิดหีบอ้อยในภาคต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนประชาชนให้บริโภคน้ำตาลมากขึ้น แต่ปรากฏว่ามาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ยังไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นได้ เพราะไม่มีการ

¹Chatt Chamchong, "Spatial Temporal Analysis of the Thai Sugar Industry" p.21

ปฏิบัติตามอย่างเข้มงวด ปริมาณน้ำตาลมีมากเกินความต้องการในตลาดทำให้ราคาน้ำตาลลดลงกว่าต้นทุนการผลิต โรงงานหลายโรงจึงต้องหยุดดำเนินการผลิต

2.1.4 อุตสาหกรรมน้ำตาลสมัยพระราชบัญญัติคือให้จัดตั้ง "สำนักงานกองทุนสงเคราะห์อุตสาหกรรมน้ำตาลทราย" โดยเรียกเก็บเงินจากโรงงานน้ำตาลในอัตราไม่เกินกิโลกรัมละ 1 บาท เพื่อนำไปใช้ในกิจการต่าง ๆ ดังนี้คือ¹

1. ส่งเสริมการทำไร่อ้อย
2. วิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล
3. ส่งเสริมการส่งน้ำตาลทรายออกไปขายต่างประเทศ
4. บริหารงานตามพระราชบัญญัตินี้

โดยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงแล้วต้องการที่จะใช้เงินส่วนใหญ่เพื่ออุดหนุนการส่งออก ให้มีการระบายน้ำตาลออกไปขายต่างประเทศให้มากขึ้น ผลจากการดำเนินการดังกล่าวกลับเป็นสิ่งจูงใจให้มีการขยายตัวและเพิ่มการผลิตน้ำตาลอย่างรวดเร็ว ในปี พ.ศ. 2508 ก็เกิดภาวะน้ำตาลล้นตลาดขึ้นอีก เงินที่เรียกเก็บเป็นกองทุนเพื่ออุดหนุนการส่งออกมีไม่มากพอที่จะระบายน้ำตาลออกนอกประเทศได้ สถานการณ์อ้อยและน้ำตาลทรายตกอยู่ในภาวะวิกฤตอีกรอบหนึ่ง ราคาน้ำตาลลดลงต่ำกว่าต้นทุนการผลิตมากจนกระทั่งโรงงานน้ำตาลหยุดทำการผลิตแต่ยังคงมีอ้อยเหลือจากการหีบคั่งค้างในไร่เป็นจำนวนมาก ในที่สุดรัฐบาลต้องเข้าดำเนินการประกันราคาไร่อ้อย และขอร้องให้โรงงานเปิดทำการผลิตน้ำตาลดิบต่อไปอีกจนกว่าอ้อยจะหมด และรัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขภาวะน้ำตาลล้นตลาดขึ้น เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2508 โดยประกันราคาไร่อ้อยน้ำตาลดิบจากโรงงานในราคากระสอบละ 228 บาท เป็นจำนวน 13,600 ตัน หรือ 3.1 ล้านบาท ทำให้อ่างน้ำน้ำตาลทรายในตลาดสูงขึ้นบ้างช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของชาวไร่เอง รัฐบาลจึงได้ยกเลิกพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมน้ำตาลทราย พ.ศ. 2504 โดยตราพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมน้ำตาลทราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2508 ขึ้น ในฤดูการผลิตปีต่อมากกระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินการรับซื้อน้ำตาลทรายขาว

¹สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย, "อุตสาหกรรมน้ำตาลของประเทศไทย", หน้า 3

อีก 25,000 ตัน และได้นำออกจำหน่ายเป็นระยะ ๆ ในปี พ.ศ. 2509 และ พ.ศ. 2510 จนสถานการณ์ต่าง ๆ ดีขึ้นจนเป็นที่พอใจ

2.1.5 อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภายใต้พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2511

เมื่อได้ยกเลิกพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมน้ำตาลทราย พ.ศ. 2504 แล้ว อุตสาหกรรมน้ำตาลของประเทศไทยก็ขาดกฎหมายที่จะใช้ในการบริหารอุตสาหกรรมนี้อย่างจริงจัง สำหรับการปฏิบัติงานนั้นยังคงมีศูนย์ส่งเสริมน้ำตาลทราย เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการ เป็นสำคัญ

สำนักงานพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้คำนึงถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลที่มีต่อ เศรษฐกิจของประเทศ จึง เสนอคณะรัฐมนตรีให้ทาทางดำเนินการผลิตน้ำตาลให้เพียงพอแก่ความต้องการบริโภคภายในประเทศ โดยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2509 ทำหน้าที่ส่งเสริมวิชาการด้านการทำอ้อยและการผลิตน้ำตาล เพื่อให้สามารถดำเนินการสัมฤทธิ์ผลตามนโยบายและต่อมารัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติน้ำตาลทราย พ.ศ. 2511 ขึ้น โดยให้มีการวางแผนและจัดให้มีการผลิตการค้าอ้อยและน้ำตาลทรายให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติน้ำตาลทราย พ.ศ. 2511 แล้วได้โอนกิจการของศูนย์ส่งเสริมน้ำตาลทรายให้แก่สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทรายซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ประกอบด้วย 3 หน่วยงานคือ¹

1. ฝ่ายเกษตรอ้อย ดำเนินการศึกษาทางด้านวิชาการในด้านโรคแมลงศัตรูอ้อย การใช้ปุ๋ย การอนุรักษ์ดิน รวมทั้งอบรมให้ความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับอ้อยแก่เกษตรกร

2. ฝ่ายวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยีน้ำตาล ทำการวิเคราะห์และตรวจสอบตัวอย่างน้ำตาล กากน้ำตาลดิบ น้ำที่ใช้ในโรงงานและกากตะกอน วิจัยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากผลพลอยได้จากการผลิตอ้อยและน้ำตาลจัดอบรมทางวิชาการพร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตน้ำตาลแก่โรงงานน้ำตาลต่าง ๆ

¹ ลีตกร ชำช่อง, รศ.ดร., อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของประเทศไทย

(กรุงเทพมหานคร: สมาคมนักวิชาการอ้อยและน้ำตาลทรายแห่งประเทศไทย, 2527),

3. ฝ่ายนโยบายเศรษฐกิจน้ำตาล ทำหน้าที่เป็นกลไกในการดำเนินการของ คณะกรรมการพิจารณานโยบายการผลิตและการจำหน่ายน้ำตาลซึ่งมีอำนาจในการพิจารณา นโยบาย และมาตรการจำหน่ายน้ำตาลทั้งภายในประเทศและการส่งออก ตลอดจนเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ นโยบายอ้อยและน้ำตาล

2.1.6 การปรับปรุงพระราชบัญญัติน้ำตาลทราย พ.ศ. 2511

อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลได้ใช้พระราชบัญญัติน้ำตาลทราย พ.ศ. 2511

เป็นหลักในการดำเนินงานมาจนกระทั่งถึงฤดูกาลผลิตปี 2525/26 คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม วันที่ 28 กันยายน 2525 ได้มีมติอนุมัตินโยบายเกี่ยวกับการกำหนดราคาซื้อขายให้เป็นระบบ การแบ่งผลประโยชน์ระหว่างชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาลจากรายรับสุทธิที่ได้จากการจำหน่าย น้ำตาลทรายขาวภายในประเทศ และน้ำตาลที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศโดยอัตราส่วนร้อยละ 70 เป็นของชาวไร่ และร้อยละ 30 เป็นของโรงงานน้ำตาลเป็นระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ ฤดูกาลผลิตปี 2525/26 ถึงปี 2529/30 (รายละเอียดจะได้กล่าวถึงในบทที่ 3 ต่อไป) และ หลังจากนั้นรัฐบาลก็ได้เสนอให้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติน้ำตาลทราย พ.ศ. 2511 ให้ เหมาะสมกับสถานการณ์อีกครั้งหนึ่ง โดยให้มีการจัดวางระบบและควบคุมการผลิตและการจำหน่าย อ้อยและน้ำตาลที่ผลิตจากอ้อยของชาวไร้อ้อย โดยให้ชาวไร้อ้อยและเจ้าของโรงงานซึ่งเป็น ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง เข้าร่วมมือกับทางราชการตั้งแต่การปลูกอ้อย การผลิตน้ำตาล การจำหน่าย น้ำตาล ตลอดจนการจัดสรรเงินที่ได้จากการจำหน่ายน้ำตาลทราย ทั้งภายในประเทศตามระบบ การแข่งขันผลประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อให้อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ และ เกิดความเป็นธรรมแก่ชาวไร้อ้อย เจ้าของโรงงานและประชาชนผู้บริโภค ด้วยเหตุนี้รัฐบาล จึงได้ตราพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 ขึ้นโดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา

2.2 การปลูกอ้อย

2.2.1 พันธุ์อ้อยที่ปลูกในประเทศไทย

ในการปลูกอ้อยนั้น การคัดเลือกพันธุ์อ้อยที่จะใช้ปลูกในท้องถิ่นต่าง ๆ กัน นั้น เป็นเรื่องที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่นที่เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผลผลิต ของอ้อยแตกต่างกันไปได้ พันธุ์ที่เหมาะสมที่จะใช้ปลูกในภาคหนึ่งอาจจะให้ปลูกในอีกภาคหนึ่ง ไม่ได้ เพราะเป็นพันธุ์ที่ต้องการน้ำมาก ขณะเดียวกันบางพันธุ์ก็อาจปลูกในท้องถิ่นที่ฝนตกชุกไม่ได้

เพราะจะทำให้เกิดมีการล้มมากและให้ผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งเจ้าของโรงงานและชาวไร่อ้อย ควรจะรู้จักพันธุ์อ้อยแต่ละพันธุ์โดย เฉพาะอย่างยิ่งอายุการเก็บเกี่ยวของอ้อย ซึ่งจะทำได้ อ้อย ที่มีความหวานสูง เพื่อสะดวกแก่การทำความสะอาดลงกันให้ชาวไร่ส่งอ้อยพันธุ์ใดพันธุ์หนึ่งที่แก่ได้ที่ แล้วมายังโรงงาน

ในัจจุบันมีอ้อยที่ปลูกอยู่ในประเทศไทยมากกว่า 200 พันธุ์¹ ส่วนใหญ่เป็น พันธุ์ที่ได้มาจากต่างประเทศ เช่น ไต้หวัน ออสเตรเลีย อินเดีย แอฟริกาใต้ บราซิล อินโดนีเซีย และสหรัฐอเมริกา ซึ่งกระจายกันอยู่ในภาคต่าง ๆ (ดูตารางที่ 2.1)

2.2.2 การเพาะปลูก

อ้อยเป็นพืชที่ปลูกง่าย ให้ผลผลิตและผลตอบแทนสูง สามารถขึ้นได้ดีใน เขตร้อนและกึ่งร้อนซึ่งมีปริมาณน้ำฝนและแสงแดดเพียงพอ โดยทั่วไปอ้อยมีความทนทานต่อ สภาพแวดล้อมที่ขาดน้ำหรือมีน้ำมาก เกินไปได้ แต่ในที่ซึ่งลมแรงหรือมีพายุจะทำให้อ้อยได้รับความเสียหายได้ อ้อยมีการเจริญเติบโตในเดือนแรก ๆ ช้า ถ้าระยะเวลาการเติบโตนานจะให้ ผลผลิตสูง อ้อยในประเทศไทยมักจะเป็นพันธุ์ที่เก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุประมาณ 10-12 เดือน เมื่อปลูกครั้งหนึ่งแล้วสามารถไว้ต่อได้ 2-3 ปี ซึ่งผิดกับพืชไร่อื่นทั่ว ๆ ไปที่ต้องปลูกใหม่ทุก ครั้งภายหลังการเก็บเกี่ยว

ฤดูกาลของอ้อยจะ เริ่มตั้งแต่เดือน เมษายนถึงกลาง เดือนมิถุนายนของทุกปี สำหรับอ้อยที่ปลูกใน เขตที่มีการชลประทานควรปลูกระหว่าง เดือนพฤศจิกายนถึง เดือนพฤษภาคม ของทุกปี การปลูกใน เขตชลประทานจะมีปัญหาน้อยกว่าการปลูกนอก เขตชลประทานซึ่งพึ่งน้ำฝน เพียงอย่างเดียว การปลูกอ้อยนอก เขตชลประทานจำต้องกะ เวลาให้เหมาะสมอีกด้วย เพราะ หากปลูกไปแล้วแต่ฝนไม่ตกอ้อยก็จะไม่งอก ดังนั้นการทำไร่อ้อยนอก เขตชลประทานจะ เสี่ยงต่อ การขาดทุนมากกว่า

¹ คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. "รายงานผลการศึกษาวิเคราะห์ผลงาน วิจัยอ้อย พ.ศ. 2518-2522" (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2523) หน้า 14

ตารางที่ 2.1 การกระจายพันธุ์อ้อยในภาคต่าง ๆ

ภาค	จังหวัดที่เพาะปลูก	การเพาะปลูก		ผลผลิต		พันธุ์อ้อย
		ล้านไร่	ร้อยละ	ล้านตัน	ร้อยละ	
เหนือ	กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุตรดิตถ์ สุโขทัย ลำปาง ตาก พิจิตร พิษณุโลก เชียงใหม่ แพร่ เชียงราย ลำพูน	0.540	15.22	3.291	14.26	F140 F153 F156 067 083 096 พินดาร์ C0419 C0798 B4098 กว้างดุ้ง 7 Spartan สุพรรณ 1 ลำปาง
กลาง	กาญจนบุรี สุพรรณ ราชบุรี นครปฐม ประจวบฯ อุทัย เพชรบุรี ลพบุรี ชัยนาท สระบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี เพชรบูรณ์	1.980	55.176	14.032	60.78	F137 F138 F140 F146 F156 F172 พินดาร์ แร็กนาร์ เวสต้า สปาร์ตัน Q83 Q96 กว้างดุ้ง 3 กว้างดุ้ง 7 H47-499ฟิลิปปินส์ 56-226 ฟิลิปปินส์ 58- 260 สุพรรณ 1
ตะวันออก	ชลบุรี ระยอง ฉะเชิง- เทรา จันทบุรี ปราจีนบุรี	0.584	16.45	3.625	15.70	F134 F140 F148 F153 พินดาร์ Q83 Cassieis Triton Co419 สุพรรณ 1
ตะวันออก เฉียงเหนือ	อุดร ขอนแก่น นุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ นครพนม ชัยภูมิ สกลนคร ร้อยเอ็ด เลย ยโสธร นครราชสีมา หนองคาย	0.446	12.57	2.138	9.26	H48-3166 F140 F154 F156 C0421 C0419 NC0310 Q82 Q83 พินดาร์ สุพรรณ 1

หมายเหตุ การเพาะปลูก ผลผลิต เป็นสถิติปี พ.ศ. 2526/27

009216

การปลูกอ้อย เพื่อให้อ้อยมีคุณภาพความหวานสูงและน้ำหนักดีจะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเพาะปลูกให้เหมาะสมด้วย เช่น การเตรียมดินให้ร่วมชุย ปลูกพันธุ์ที่เหมาะสม ท่อนพันธุ์จะต้องมีการงอก เร็วและอัตราการงอกสูง ระบบรากอ้อยสามารถทำงานและขยายตัวได้ดี การแตกกอดี และเป็นไปอย่างรวดเร็ว การปราบวัชพืชจะต้องให้ผลดี การให้น้ำอย่างเพียงพอและได้สัดส่วน ธาตุอาหารพืชจำพวก N P และ K จะต้องสมดุลกัน มีการให้น้ำอย่างเพียงพอ มีการระบายน้ำจากไร่เมื่อมีน้ำขังมากเกินไป ตลอดจนการปราบโรคและแมลงศัตรูอ้อยก็จะต้องปฏิบัติให้ได้ผลดีด้วย

2.2.3 พื้นที่เพาะปลูกและปริมาณการผลิต

2.2.3.1 พื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เพาะปลูกอ้อยในฤดูการผลิต ปี 2504/05 มี 441,334 ไร่ อยู่ในภาคกลาง 153,524 ไร่ หรือร้อยละ 35 อยู่ในภาคตะวันออก 166,712 ไร่ หรือร้อยละ 38 และอยู่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาคละประมาณร้อยละ 13.5 จะเห็นว่าเมื่อเริ่มทำการผลิตอ้อยนั้น ภาคตะวันออก เป็นแหล่งที่มีอ้อยมากที่สุด แต่แนวโน้มเพิ่มขึ้นในระยะหลังน้อยกว่าภาคกลาง

นับตั้งแต่ฤดูการผลิตปี 2504/05 เป็นต้นมา พื้นที่เพาะปลูกอ้อยได้เพิ่มจาก 441,334 ไร่ เป็น 738,583 1,133,439 3,541,096 และ 4,082,369 ไร่ ในฤดูการผลิตปี 2512/13 2515/16 2520/21 และ 2525/26 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 ร้อยละ 15.7 ร้อยละ 70.2 และร้อยละ 82.5 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 2.2) -

2.2.3.2 ปริมาณการผลิต ในฤดูการผลิตปี 2504/05 ภาคตะวันออก เป็นภาคที่ผลิตอ้อยมากที่สุดคือ 872,287 ตัน หรือร้อยละ 40 ของทั้งหมด รองลงมาคือภาคกลางผลิตได้ 811,162 ตัน หรือร้อยละ 37 ของประเทศ ส่วนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลิตได้ร้อยละ 13 และร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตั้งแต่ฤดูการผลิตปี 2504/05 2510/11 ปริมาณการผลิตอ้อยโดยเฉลี่ยประมาณปีละ 2.5 ล้านตัน จากนั้นปริมาณการผลิตอ้อยก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ กล่าวคือเพิ่มจาก 2.19 ล้านตัน ในฤดูการผลิต 2504/05 เป็น 4.4 ล้านตัน ในฤดูการผลิตปี 2511/12 แล้วเพิ่ม เป็น 12.6 20.24 30.26 และ 23.9 เป็นต้น ในฤดูการผลิตปี 2516/17 2521/22 2524/25 และ 2525/26 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าปริมาณการผลิตอ้อยจากฤดูการผลิตปี 2504/05 2525/26 หรือในระยะเวลา 21 ปี ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 98.9 ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวบางปีอาจจะเพิ่มมากกว่านี้ บางปีอาจจะลดลงก็ได้ ขึ้นอยู่กับสภาพ

ตารางที่ 2.2 พื้นที่เพาะปลูกอ้อยในภาคต่าง ๆ ในปีการผลิต 2504/05-2526/27

หน่วย: ไร่

ปีการผลิต	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	รวม
2504/05	61,006	153,524	166,712	60,092	441,334
2505/06	52,432	123,641	128,914	39,995	344,982
2506/07	55,300	162,900	171,800	62,000	452,000
2507/08	47,500	208,500	222,000	54,000	532,000
2509/10	38,039	162,825	126,731	33,784	361,379
2510/11	35,064	202,032	163,181	47,500	447,777
2511/12	32,739	315,207	235,076	63,221	646,243
2512/13	37,764	393,181	244,599	63,039	738,583
2513/14	44,285	545,025	223,329	48,967	861,806
2514/15	41,664	573,371	208,377	49,508	872,494
2515/16	56,821	712,213	290,609	73,796	1,133,439
2516/17	143,758	1,029,558	352,214	90,774	1,616,304
2517/18	225,019	1,178,480	290,000	141,754	1,935,253
2518/19	306,157	1,413,602	455,101	173,072	2,347,450
2519/20	323,237	2,141,712	436,815	216,925	3,118,689
2520/21	400,185	2,363,740	501,010	276,161	3,541,096
2521/22	379,217	1,927,100	521,314	305,203	3,132,834
2522/23	312,711	1,606,404	510,438	300,682	2,730,235
2523/24	388,604	1,860,830	555,175	289,286	3,093,895
2524/25	442,174	2,078,193	645,381	474,545	3,640,293
2525/26	544,005	2,363,661	656,810	518,691	4,082,367
2526/27	540,642	1,980,533	584,278	446,482	3,551,935

ที่มา: สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย

ดินฟ้าอากาศ โรคแมลง ราคาอ้อยและน้ำตาลในฤดูที่ผ่านมา (ดูตารางที่ 2.3)

ปริมาณอ้อยในบางช่วงระยะเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวของราคาอ้อยตามหลักของทฤษฎีใยแมงมุม (Cobweb Theorem) กล่าวคือในปีที่ราคาอ้อยสูง จะเป็นสิ่งจูงใจให้ชาวไร่หันมาเพาะปลูกอ้อยเพิ่มขึ้นในปีต่อไป ทำให้ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น ในขณะที่ความต้องการอ้อยเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย หรือไม่เพิ่มขึ้นเลย จึงมีผลให้ราคาอ้อยลดต่ำลง ดังเช่นในปี 2506/07 ราคาอ้อยสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา จากตันละ 120.42 บาท เป็นตันละ 147.68 บาท ชาวไร่ก็เพิ่มการผลิตขึ้น ปรากฏว่าในปี 2507/08 และ 2508/09 ราคาอ้อยกลับลดลง เหลือเพียงตันละ 119.83 บาท และ 95.44 บาท ตามลำดับ ทำให้ชาวไร่ลดการผลิตลง บางรายถึงกับหยุดการเพาะปลูกอ้อย และหันไปปลูกพืชอื่นแทน ทำให้ปริมาณผลิตอ้อยน้อย ซึ่งกลับส่งผลให้ราคาอ้อยสูงขึ้นอีกครั้งหนึ่ง สลับกันไปเช่นนี้ (ดูตารางที่ 2.4) เหตุการณ์ลักษณะดังกล่าวได้เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่งในช่วงปี 2521/22-2525/26 อย่างไรก็ตามราคามีได้ เป็นปัจจัยเดียวที่ทำให้ปริมาณการผลิตอ้อยเปลี่ยนแปลง ปริมาณการผลิตอ้อยยังขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ การบำรุงรักษาและดูแลอย่างดีในระหว่างมีการผลิต นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับราคาน้ำตาลทั้งในประเทศและราคาในตลาดโลกอีกด้วย

ปัจจุบันปี 2526/27 ประเทศไทยมีเนื้อที่ในการปลูกอ้อยทั้งสิ้น 3,551 ล้านไร่ ซึ่งกระจายไปตามภาคต่าง ๆ คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคที่มีเนื้อที่การปลูกอ้อยมากที่สุดคือ ภาคกลางจำนวน 1,980 ล้านไร่ หรือร้อยละ 55.76 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั่วประเทศ

ปริมาณอ้อยที่เข้าหีบรวมทั้งสิ้นประมาณ 23.087 ล้านตัน ภาคที่มีผลผลิตมากที่สุดคือ ภาคกลาง 14.032 ล้านตัน หรือร้อยละ 60.78 ของปริมาณอ้อยทั้งหมด

ผลผลิตอ้อยอยู่ระหว่าง 4.8 - 7.1 ตัน/ไร่ ภาคกลางมีผลผลิตอ้อย/ไร่สูงสุดคือ 7.1 ตัน/ไร่

2.2.4 การเก็บเกี่ยวและการขนส่ง

โดยทั่วไปถ้าหากชาวไร่สามารถเลือกปลูกอ้อยพันธุ์ที่ให้น้ำตาลต่อไร่สูง และตัดอ้อยที่มีความแก่พอเหมาะ การขนส่งอ้อยให้โรงงานน้ำตาลทำการหีบได้อย่างรวดเร็วภายในสองวัน จะเป็นผลดีต่อการสร้างสรรค์ และการใช้ทรัพยากรของประเทศให้เกิดสูงสุด กล่าวคือ ถ้าหากเก็บเกี่ยวแล้วไม่สามารถทำการขนส่งให้โรงงานทำการหีบได้ภายในเวลาสองวัน หรือถ้าปล่อยให้หนานกว่านี้ความสูญเสียทางน้ำหนักและความหวานจะเพิ่มมากขึ้น ยิ่งค้างไร่นาน

ตารางที่ 2.3 ปริมาณอ้อยในภาคต่าง ๆ ในปีการผลิต 2504/05-2526/27

หน่วย : เมตริกตัน

ปีการผลิต	ภาคเหนือ (1)	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2)	ภาคตะวันออก (3)	ภาคกลาง (4)	รวม
2504/05	278,566.001	233,838.238	872,286.766	811,162.238	2,195,853.389
2505/06	229,852.870	164,715.569	693,750.826	606,214.523	1,694,533.788
2506/07	180,818.155	190,092.819	923,092.819	1,093,248.009	2,387,185.466
2507/08	313,253.698	323,099.872	1,500,109.522	1,776,325.311	3,912,788.403
2508/09	246,279.531	265,822.180	1,036,983.275	1,495,764.911	3,044,849.897
2509/10	129,499.637	134,887.180	851,707.775	1,418,565.640	2,534,660.087
2510/11	145,590.300	162,576.572	821,675.864	1,249,587.110	2,379,429.846
2511/12	174,707.312	319,623.140	1,645,533.612	2,259,202.660	4,399,066.724
2512/13	196,355.121	316,692.465	1,738,741.020	2,850,479.934	5,102,268.540
2513/14	197,668.197	218,985.590	1,826,463.778	4,342,741.225	6,585,860.790
2514/15	217,484.383	232,157.090	1,629,508.590	3,846,416.250	5,925,566.313
2515/16	361,325.769	388,864.700	2,310,425.597	6,452,178.150	9,512,794.216
2516/17	1,007,210.281	452,894.460	3,046,465.290	8,133,847.590	12,640,417.621
2517/18	1,393,460.560	603,712.280	2,475,938.890	8,940,330.540	13,413,442.270
2518/19	1,615,061.351	900,287.381	3,340,490.029	13,243,227.790	19,099,066.551
2519/20	2,742,205.501	1,167,635.300	3,780,484.833	18,404,127.270	26,094,452.900
2520/21	2,074,717.209	1,186,977.100	3,821,687.307	11,857,827.065	18,941,208.681

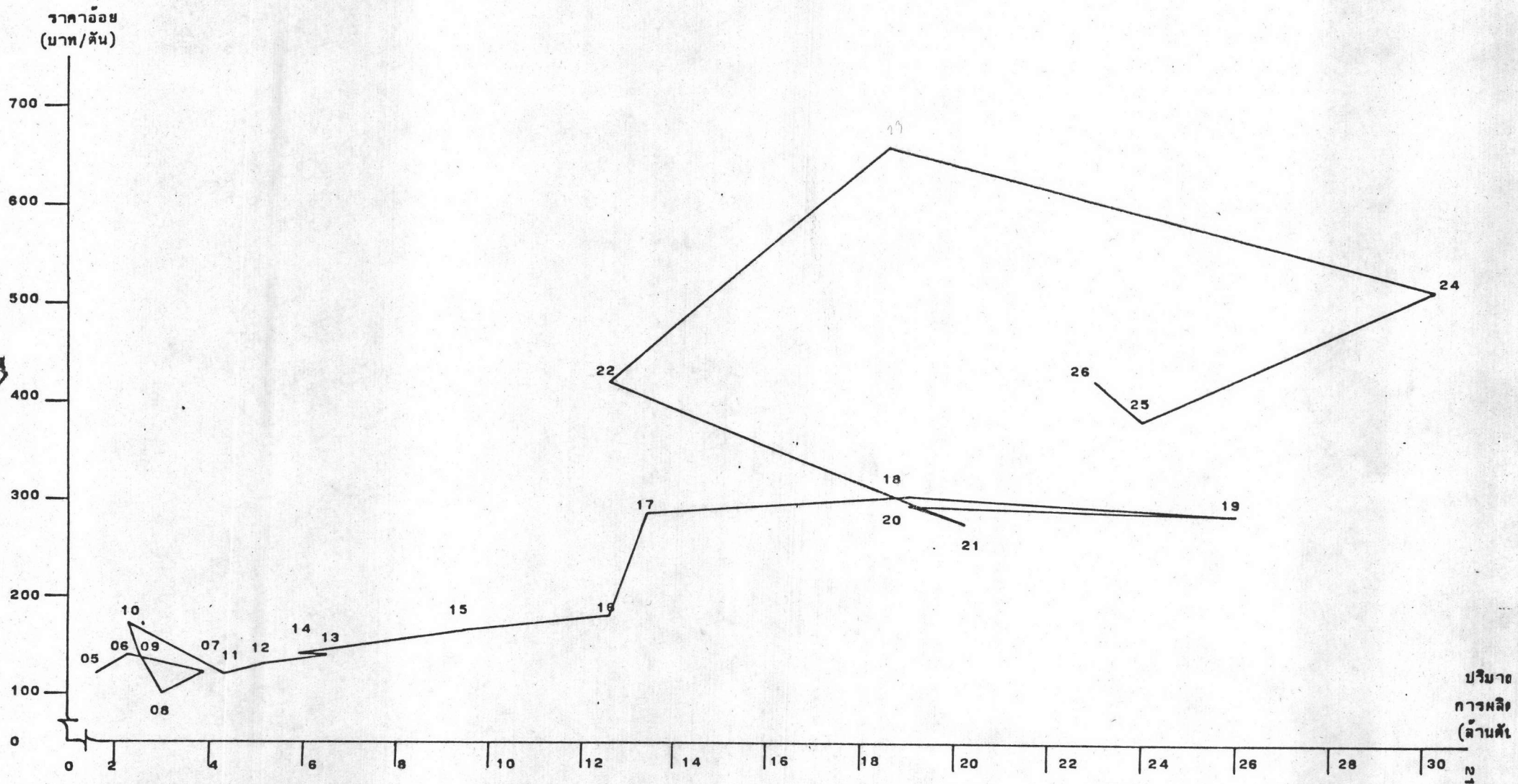
ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ปีการผลิต	ภาคเหนือ (1)	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคตะวันออก	ภาคกลาง (4)	รวม
2521/22	1,910,087.551	1,385,982.920	3,561,998.989	13,386,038.555	20,244,328.365
2522/23	1,900,559.451	1,478,674.350	2,447,501.783	6,785,730,783	12,612,472.199
2523/24	2,199,465.552	1,922,870.925	3,578,823.711	10,950,491.690	18,651,651.878
2524/25	3,836,391.893	3,168,678.720	4,754,678.749	18,504,047.360	30,263,796.722
2525/26	2,790,454.706	3,215,905.240	3,811,015.726	14,098,986.055	23,916,343.727
2526/27	3,291,136.991	2,138,315.400	3,625,244,776	14,032,503.885	23,087,201.052

- หมายเหตุ
1. จังหวัด เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิษณุโลก ตาก พิจิตร
  2. จังหวัด นครราชสีมา อุตรธานี อุบลราชธานี นครพนม บุรีรัมย์ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ มหาสารคาม เลย หนองคาย สกลนคร
ยโสธร ร้อยเอ็ด สุรินทร์
  3. จังหวัด ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี
  4. จังหวัด ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม สิงห์บุรี อ่างทอง
อุทัยธานี ชัยนาท สระบุรี เพชรบูรณ์ ลพบุรี

ที่มา: สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย

แผนภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการผลิตอ้อยกับราคาอ้อย ในปี 2525/06-2526/27

วันขึ้นเท่าใดใบอ้อยก็จะเสื่อมคุณภาพลงเท่านั้น

อย่างไรก็ตามปัจจัยที่ช่วยให้มีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรในการผลิตน้ำตาลอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลเต็มที่ก็คือ อ้อยที่ตัดส่งโรงงานต้องมีความแก่พอเหมาะ โดยคุณสมบัติตามธรรมชาติของอ้อย เมื่ออ้อยมีอายุแก่พอเหมาะย่อมจะมีน้ำตาลในลำต้นสมบูรณ์ที่สุด ภายใต้สภาวะแวดล้อมของประเทศไทย อ้อยจะสะสมน้ำตาลในระดับสูงในตอนปลายฤดูฝนเข้าฤดูหนาวในราวเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ซึ่งเป็นช่วงเปิดทึบของโรงงาน ในระยะเริ่มเปิดทึบอ้อยจะมีความหวานสูงพอที่จะเข้าทึบได้ แต่ยังมีค่าต่ำ ความหวานจะเพิ่มขึ้นไปสู่ระดับสูงสุดประมาณเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์

การพิจารณาเลือกระยะตัดอ้อยจะต้องคำนึงถึงอายุ พันธุ์ ความชื้น ลักษณะดิน อุณหภูมิและระดับอาหารที่มีในดิน โดยทั่วไปอ้อยที่เข้าทึบควรมีอายุประมาณ 10-12 เดือน สำหรับโรงงานที่ซื้อขายอ้อยตามความหวาน ทางโรงงานจะตรวจสอบความหวานของอ้อยก่อนที่จะออกไปส่งตัดอ้อยให้ชาวไร่ตัดอ้อยเข้าโรงงาน

การตัดอ้อยโดยทั่วไปยังใช้แรงงานคนจากภาคอีสานมากกว่าที่จะใช้เครื่องจักร เนื่องจากการใช้เครื่องจักรต้องลงทุนสูงกว่า ส่วนการขนส่งนั้นส่วนใหญ่ใช้รถบรรทุกขนาดเล็ก ระยะทางจากไร่อ้อยเข้าสู่โรงงานแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแหล่งปลูกอ้อยอยู่ห่างจากโรงงานมาก และชาวไร่อ้อยขนาดเล็กไม่มีรถของตนเองทำให้มีปัญหาเรื่องการขนส่ง

2.3 การผลิตน้ำตาล

2.3.1 จำนวนโรงงานน้ำตาล

โรงงานน้ำตาลแห่งแรกตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2480 ที่จังหวัดลำปาง มีกำลังการผลิตวันละ 500 ตัน และแห่งที่สองตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2485 ที่จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้วยกำลังการผลิตวันละ 500 ตัน เช่นเดียวกัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2489 จำนวนโรงงานเพิ่มขึ้นเป็น 11 โรง ที่จังหวัดอุดรธานี ลำปาง อุดรดิตถ์ อุบลราชธานี นครราชสีมาและชลบุรี ในปี พ.ศ. 2491 มี 21 โรงงาน และได้เพิ่มขึ้นเป็น 48 โรงงานในปี พ.ศ. 2502 ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงสุดในประวัติศาสตร์การนำอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลของไทยมาจนถึงปี พ.ศ. 2527 แต่เนื่องจากปริมาณการผลิตน้ำตาลมีมาก ทำให้ราคาน้ำตาลลดต่ำลง บางโรงงานประสบกับภาวะการขาดทุนจึงได้เลิกกิจการไป ในปี พ.ศ. 2504 เหลือเพียง 40 โรงงาน จำนวนโรงงานมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เนื่องจากเกิดภาวะน้ำตาลล้นตลาดในบางปี และเกิด

การขาดแคลนอ้อยในบางปี สลับกันไป ในช่วงปีการผลิต 2504/05-2514/15 เกิดภาวะน้ำตาล
ล้นตลาด มากกว่าน้ำตาลขาดแคลน โรงงานที่ประสิทธิภาพต่ำล้าสมัยก็ขาดทุน จำนวนโรงงาน
ก็จึงขึ้น ๆ ลง ๆ ตามการคาดการณ์ของราคาน้ำตาล ในปี 2513/14 โรงงานลดลงมาเหลือ
27 โรง กำลังการทียอ้อยวันละ 41,878 ตัน แม้จำนวนโรงงานจะน้อยกว่าปี 2504/05
แต่กำลังการผลิตก็เพิ่มมากขึ้นเป็น 2 เท่า กล่าวคือในปี 2504/05 จากโรงงานทั้งหมด 40
โรง มีกำลังการทียอ้อยรวมกันเพียง 20,974 ตัน/วัน โดยโรงงานที่เหลืออยู่ในปี 2513/14
นี้เป็นโรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่ เพื่อให้กำลังการผลิตสูงขึ้น ในวันที่ 17 พฤษภาคม
พ.ศ. 2514 รัฐบาลจึงได้ออกประกาศสนับสนุนให้โรงงานรวมตัวกัน โดยให้โรงงานผลิต
น้ำตาลทรายขาวที่ยังมีประสิทธิภาพต่ำ ขนาดไม่เหมาะสมทาง เศรษฐกิจและใช้กรรมวิธีการผลิต
ที่ล้าสมัยได้รวม เข้าด้วยกันด้วยความสมัครใจ ทำการปรับปรุงการผลิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
และมีกำลังการทียอ้อยตั้งแต่ 3,000 ตัน/วันขึ้นไป และให้ย้ายไปตั้งในทำเลการปลูกอ้อยที่
เหมาะสมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีโรงงานตั้งอยู่ตามลุ่มน้ำแม่กลองในปัจจุบัน
ถึง 16 โรง

ในปี พ.ศ. 2512 รัฐบาลเกรงว่าจะมีการตั้งโรงงานมาก เพราะมี
ปริมาณอ้อย เข้าทียเพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึง 2 เท่าตัว คือในปี 2510/11 มีปริมาณอ้อย เข้าทีย 2.2
ล้านตัน แต่ในปี 2511/12 มีถึง 4.4 ล้านตัน รัฐจึงได้ประกาศห้ามตั้งและขยายโรงงาน
แต่ในปี พ.ศ. 2516 ก็ได้ยกเลิกประกาศนี้ไป เพราะรัฐบาลเห็นว่าตลาดโลกมีความต้องการ
น้ำตาลมากขึ้น และประเทศไทยก็อยู่ในฐานะที่จะสนองความต้องการนั้นได้ ดังนั้น ในปี พ.ศ.
2516 จึงได้อนุมัติให้ขยายการผลิตอีก 9 โรงงาน และตั้งโรงงานใหม่อีกรวม เป็นโรงงาน
ที่มีในปี 2521/22 จำนวน 44 โรงงาน กำลังการผลิตรวมกัน 196,778 ตัน/วัน โดยบาง
ปีก็ทำการเปิดผลิตครบตามจำนวน 44 โรงงาน บางปีก็มีน้อยกว่านี้เพราะบางโรงงานปิดทีย
ก่อนหน้านั้นคือวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2520 รัฐได้ออกประกาศห้ามการขยายและตั้งโรงงาน
เพิ่มอีกภายในเวลา 5 ปี เพื่อไม่ให้ผลิตน้ำตาลจนล้นตลาด แต่ต่อมาในวันที่ 8 มิถุนายน
รัฐก็ออกประกาศว่านโยบายปี พ.ศ. 2520 นั้นไม่รวมถึงการเพิ่มการเปลี่ยนแปลงหรือ เปลี่ยน
เครื่องจักรใหม่ ที่ไม่สัมพันธ์กับกำลังการผลิตน้ำตาลของโรงงาน ซึ่งก็หมายความว่า การเปลี่ยนแปลง
เครื่องจักรกระทำได้

อย่างไรก็ตามโรงงานซึ่งขออนุมัติจัดตั้งในปี 2520/21 ซึ่งยังไม่ได้ดำเนินการ
การก็ได้เริ่มก่อสร้าง เพิ่ง เปิดดำเนินการเพิ่มขึ้นอีกคือ โรงงานของบริษัทน้ำตาลวังทรายจักษ์

ซึ่งเปิดทำการในปี 2526/27 และบริษัทรวม เกษตรกรอุตสาหกรรมจำกัด ซึ่งเคยได้รับใบอนุญาตมานานแล้ว แต่ยังไม่ได้ก่อสร้างโรงงาน แต่ขณะนี้กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่

โรงงานที่กำลังเปิดดำเนินการหีบอ้อยในปัจจุบัน (พ.ศ.2527) จำนวน 44 โรงงานนั้น กำลังการหีบอ้อยได้เพิ่มจาก 20,974 ตัน/วัน ในปี 2504/05 เป็น 24,121 66,338 และ 268,690 ตัน/วัน ในปี 2510/11 2515/16 2520/21 และ 2526/27 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 2.4)

2.3.2 กรรมวิธีในการผลิต¹

เมื่อน้ำอ้อยเข้าโรงงานและทำการขังน้ำหนักแล้วจะถูกนำขึ้นสู่สะพานอ้อยเพื่อลำเลียงไปสู่เครื่องตัดให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ เพื่อให้การหีบอ้อย (Cane Milling) ง่ายขึ้น เครื่องหีบชุดหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยลูกกลิ้งเหล็กมีร่องหรือฟันรวมสามลูก อ้อยที่ถูกตัว เป็นชิ้นเล็ก ๆ จะผ่านเข้าไประหว่างลูกหีบ โดยทั่วไปลูกหีบจะมีสามชุดหรืออาจมากกว่านี้ก็ได้ เมื่ออ้อยผ่านลูกหีบชุดแรกจะได้น้ำอ้อยประมาณร้อยละ 60 ลูกหีบชุดต่อไปจะบีบคั้นได้น้ำอ้อยเพิ่มขึ้นอีก ทั้งนี้โดยการพรมน้ำให้พ่น เป็นฝอยลงบนอ้อย เมื่ออ้อยได้ผ่านลูกหีบทั้งหมดแล้วจะ เหลือ เป็นชานอ้อย (Bagasses) ส่วนน้ำอ้อยที่ได้จะถูกนำเข้ามาหม้อต้มระเหยต่อไป น้ำอ้อยที่ได้จะต้อง ทำความสะอาด (Clarification) เสียก่อน โดยการเติมน้ำปูนขาว ชัลเฟอร์ไดออกไซด์ หรือ คาร์บอนไดออกไซด์ ลงไปในน้ำอ้อยแล้วเพิ่มอุณหภูมิให้ร้อนจนเดือด น้ำอ้อยที่ใสสะอาด จะถูกนำไปกรองแล้วนำเข้ามาหม้อต้มระเหย (Evaporation) เพื่อทำให้เป็นน้ำเชื่อมซึ่งมีความเข้มข้นระหว่าง 60-65 องศา Brix (Refractometer Brix) แล้วส่งไปยังหม้อเคี้ยวที่ใช้ ความร้อนต่ำภายใต้สุญญากาศ (Vacuum Pan) ซึ่งมีน้ำปะปนอยู่ประมาณร้อยละ 35-45 จนกระทั่งตกผลึกและมีปริมาณมากพอสมควร มีความเข้มข้นประมาณ 92-93 องศา Brix และอีกส่วนหนึ่งเป็นสารละลาย เรียกว่า Masecuit ผลึกน้ำตาลจะแยกออกจากสารละลายโดยการบั่นใน หม้อบั่น ต่อมาจะได้น้ำตาลทรายดิบขั้นสุดท้ายที่มี Pol arization 96 องศา Brix ความเข้มข้นต้องการ สารละลายที่บั่นออกมาจะไม่มีน้ำตาลปนอยู่หรืออาจจะมี เล็กน้อยจะถูกนำเข้า เคี้ยวต่อไป ตามปกติการเคี้ยวน้ำตาลจะ เคี้ยวไม่เกินสามครั้ง แต่ถ้าน้ำตาลขั้นสุดท้ายมี Pol arization

¹ ฉัตร ชำชอง, รศ.ดร. "อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของประเทศไทย"

ตารางที่ 2.4 ความเคลื่อนไหวของราคาอ้อยและปริมาณการผลิตในปี 2505/06-

2526/27

ปี	ปริมาณการผลิต (ตัน)	ราคาอ้อย (บาท/ตัน)
2505/06	1,694,533.788	120.42
2506/07	2,387,185.466	147.68
2507/08	3,912,788.403	119.83
2508/09	3,044,849.897	95.44
2509/10	2,534,660.087	141.91
2510/11	2,379,429,846	177.30
2511/12	4,399,066.724	138.66
2512/13	5,102,268,540	131.36
2513/14	6,585,860.790	136.23
2514/15	5,925,566.313	141.14
2515/16	9,512,794.216	163.36
2516/17	12,640,417.621	182.09
2517/18	13,413,442.270	285.57
2518/19	19,099,066.551	300.68
2519/20	26,094,452.900	285.58
2520/21	18,941,208.681	294.47
2521/22	20,244,328,365	276.96
2522/23	12,612,472.199	418.10
2523/24	18,651,651.878	655.82
2524/25	30,263,796.722	511.79
2525/26	23,916.343.727	381.00
2526/27	23,087,201.052	421.00

น้อยกว่า 96 องศา ให้ละลายและนำกลับไปเคี่ยว ใหม่แล้วจึงส่งไปยังหม้อปั่นแยกน้ำตาลออกมา ส่วนกากน้ำตาลสุดท้ายหรือ Final Molasses ซึ่งได้จากการปั่นแยกน้ำตาลครั้งสุดท้าย เรียกว่า Blackstrap Molasses จะนำไปเคี่ยวใหม่อีก

น้ำตาลทรายดิบที่ได้ออกมานี้จะถูกล้างด้วยน้ำและไอน้ำ เรียกว่า Affination และน้ำล้างที่ได้จะถูกนำกลับไปเคี่ยวอีกครั้งหนึ่ง น้ำตาลที่ผลิตได้จะมีความชื้นและความร้อนเล็กน้อย จึงนำเข้ามาอบแห้ง หลังจากนั้นจึงนำมาบรรจุกระสอบ ขบวนการผลิตน้ำตาลดิบดังกล่าวนี้เรียกว่า Defectation Process

สำหรับการผลิตน้ำตาลทรายขาวในระยะ เริ่มต้นมีวิธีการคล้ายคลึงกับการผลิตน้ำตาลทรายดิบ แต่จะเริ่มต่างกันตั้งแต่การทำน้ำอ้อยให้สะอาดขึ้น กล่าวคือการผลิตน้ำตาลทรายขาว จะมีกรรมวิธีการทำให้น้ำอ้อยและน้ำเชื่อมมีความบริสุทธิ์สูงขึ้น ซึ่งอาจทำได้สองวิธีคือ

1. Sulphitation Process เป็นวิธีที่ใช้กำมะถันผ่านลงไปใต้น้ำอ้อย และน้ำเชื่อมที่ผสมน้ำปูนขาว ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่เกิดจากการเผากำมะถันจะทำปฏิกิริยากับน้ำปูนขาวในถังผสม (Sulphitators) เกิดเป็นตะกอนแคลเซียมซัลไฟด์ ซึ่งจะดูดซับแยกสารที่เป็นสีและสิ่งสกปรกออกจากน้ำเชื่อมและน้ำอ้อย เพิ่มอุณหภูมิน้ำอ้อยให้ถึง 100-105 องศาเซลเซียส แล้วนำไปแยกตะกอนด้วยเครื่องกรองสูญญากาศ น้ำอ้อยใสที่ผ่านการกรองจะถูกส่งเข้าไปในหม้อต้มระเหย จะมีความเข้มข้น 60-65 องศา Brix หรือมีความบริสุทธิ์ประมาณ 85 องศา น้ำเชื่อมนี้จะถูกส่งเข้าไปเคี่ยวในหม้อเคี่ยวที่ใช้ความร้อนต่ำภายใต้สูญญากาศ และจะถูกเคี่ยวให้มีความเข้มข้นมากขึ้นจนกระทั่งตกผลึก แล้วนำเข้าหม้อปั่นเพื่อแยกน้ำตาลทรายขาวออกไซ

2. Carbonation Process มีวิธีการเช่นเดียวกับ Sulphitation Process เพียงแต่เปลี่ยนจากการใช้ซัลเฟอร์ไดออกไซด์เป็นคาร์บอนไดออกไซด์ ผ่านลงไปทำปฏิกิริยากับน้ำอ้อยและน้ำปูนขาวในถังผสม เพื่อแยกสีและสิ่งไม่บริสุทธิ์ออกจากน้ำอ้อย ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ นี้ได้จากการเผาปูนกับถ่าน Coke

ส่วนการผลิตน้ำตาลขาวบริสุทธิ์ ใช้น้ำตาลทรายดิบผสมกับน้ำเชื่อมสำหรับล้างผลึก (Affination Syrub) ในถังผสมซึ่งมีอุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส แล้วนำเข้าหม้อปั่นน้ำตาลทราย (Affination Centrifugal) เพื่อแยกน้ำเชื่อมออกจากผลึกน้ำตาล น้ำตาล

ที่ได้จะเป็น Washed Sugar แล้วนำไปหลอมละลายใน Mether และผสมกับ Keielguhr ซึ่งเป็นสารช่วยกรองกับผงถ่านฟอกสี (Active Carbon) แล้วนำไปกรอง น้ำเชื่อมที่กรองได้เรียกว่า Fine Liquor มีลักษณะสะอาดและใส เกือบไร้สีแล้วนำไปต้มระเหยเคี่ยวให้ตกผลึกเช่นเดียวกับน้ำตาลทรายขาว

2.3.3 ประสิทธิภาพการผลิต

ประสิทธิภาพการผลิตของโรงงานพิจารณาจากความสามารถในการเปลี่ยนอ้อยเป็นน้ำตาล คือ ถ้าอ้อย 1 ตัน สามารถผลิตน้ำตาลคุณภาพได้มาตรฐานได้เป็นจำนวนมากก็แสดงว่าโรงงานมีประสิทธิภาพการผลิตสูง ประสิทธิภาพของโรงงานได้ถูกพัฒนาให้สูงขึ้นตามลำดับ ดังจะเห็นได้จากปริมาณน้ำตาลที่ได้จากการทีบอ้อย 1 ตัน ในฤดูกาลผลิต 2504/05 มีเพียง 68.92 กก. แล้วเพิ่มเป็น 80.84 88.68 และ 95.69 กก. ในปี 2513/15 2521/22 และ 2526/27 (ดูตารางที่ 2.5)

2.3.4 ปริมาณผลผลิตน้ำตาล

น้ำตาลที่ผลิตส่วนใหญ่แล้วมี 3 ชนิดคือ น้ำตาลทรายดิบ ซึ่งผลิตเป็นจำนวนมากประมาณร้อยละ 62 ของน้ำตาลทั้งหมดในปี 2526/27 ไม่รวมน้ำตาลสีรำ น้ำตาลทรายขาวผลิตประมาณร้อยละ 27 ที่เหลือคือน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ผลิตประมาณร้อยละ 11 ซึ่งน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์นี้เริ่มผลิตมาในปี 2513/14 นอกจากนี้ก็มีน้ำตาลสีรำซึ่งเคยผลิตในระหว่างปี 2504/05-2510/11 แล้วหยุดผลิตไป และได้ผลิตอีกบ้างในปี 2522/23 2525/26 และ 2526/27 เป็นจำนวน 1,032 3,800 และ 4,490 ตัน ตามลำดับ (ดูตารางที่ 2.6)

ปริมาณการผลิตน้ำตาลทั้งหมดที่ผลิตได้ในปี 2504/05 มีจำนวน 151,344 ตันเพิ่มเป็น 648,438 2,212,304 2,678,180 และ 2,209,296 ตันในปี 2515/16 2519/20 2524/25 และ 2526/27 ตามลำดับ จะเห็นว่าสถิติที่ผลิตได้สูงสุดคือ ปี 2524/25 (ดูตารางที่ 2.7)

2.3.5 คุณภาพน้ำตาล

กระทรวงอุตสาหกรรมได้ออกประกาศเรื่องกำหนดคุณภาพน้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์และน้ำตาลดิบ เพื่อให้การซื้อขายน้ำตาลเป็นไปโดยสะดวกตามมาตรฐานสากล และป้องกันการเอาเปรียบระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายจึงได้กำหนดคุณภาพไว้ดังนี้

ก. น้ำตาลทรายขาว (Plantation White Sugar) ให้มีคุณภาพดังนี้

1) Polarization ไม่น้อยกว่า 99.50

ตารางที่ 2.5 พื้นที่เพาะปลูกอ้อย ผลผลิตอ้อยต่อไร่ ผลผลิตน้ำตาลต่ออ้อย 1 ตัน
ในปีการผลิต 2504/05-2526/27

ปีการผลิต	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตอ้อย (ตัน)	อ้อยต่อไร่ (ตัน)	ผลผลิตน้ำตาล	เฉลี่ย/ตันอ้อย (กก.)	จำนวนชาวไร่อ้อย (ราย)
2504/05	441,334	2,195,853	4.98	151,344	68.92	33,713
2505/06	344,982	1,694,533	4.91	125,031	73.78	30,981
2506/07	452,000	2,387,185	5.28	167,973	70.36	34,000
2507/08	532,000	3,912,788	7.35	319,976	81.78	36,917
2508/09	523,500	3,044,850	5.81	269,168	88.40	37,639
2509/10	361,379	2,534,660	7.01	232,412	81.67	23,467
2510/11	447,777	2,379,430	5.72	188,777	79.34	22,816
2511/12	646,243	4,399,067	6.81	318,120	72.31	27,057
2512/13	738,583	5,102,268	6.91	406,648	79.78	29,147
2513/14	861,806	6,585,861	7.69	532,429	68.84	17,121
2514/15	872,494	5,925,566	6.79	501,775	84.68	29,500
2515/16	1,133,439	9,512,794	8.39	648,438	68.16	37,476
2516/17	1,616,304	12,694,491	7.85	922,827	72.70	35,523
2517/18	1,935,253	13,413,442	6.93	1,060,328	79.05	42,082
2518/19	2,347,450	19,099,066	8.14	1,603,592	83.96	48,883
2519/20	3,118,689	26,094,453	8.37	2,121,303	84.78	53,134
2520/21	3,541,096	18,941,209	5.35	1,584,453	83.77	55,445
2521/22	3,132,834	20,244,328	6.46	1,795,184	88.68	52,935
2522/23	2,730,235	12,612,472	4.62	1,045,507	82.89	54,291
2523/24	3,093,895	18,651,651	6.03	1,602,646	85.93	46,175
2524/25	3,640,293	30,263,796	8.31	2,675,358	88.40	99,265
2525/26	4,082,367	23,916,343	5.86	2,211,279	92.62	99,558
2526/27	3,551,935	23,087,201	6.49	2,209,296	95.69	96,712

ที่มา: สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 2.6 จำนวนโรงงาน กำลังการผลิตอ้อย และปริมาณอ้อยเข้าหีบทั้งหมด

ปีการผลิต	จำนวนโรงงาน	กำลังการผลิตอ้อยต่อวัน (ตัน)	ปริมาณอ้อยเข้าหีบ (ตัน)
2504/05	40	20,974	2,195,853
2505/06	39	21,194	1,694,853
2506/07	41	22,724	2,387,185
2507/08	42	23,410	3,912,788
2508/09	39	25,327	3,044,850
2509/10	32	22,763	2,534,660
2510/11	31	24,121	2,379,430
2511/12	31	31,246	4,399,067
2512/13	29	37,528	5,102,268
2513/14	27	41,876	6,585,861
2514/15	30	51,724	5,925,566
2515/16	30	66,338	9,512,794
2516/17	34	93,320	12,694,492
2517/18	41	141,194	13,413,442
2518/19	42	184,160	19,099,066
2519/20	42	194,735	26,094,453
2520/21	43	203,294	18,941,209
2521/22	44	196,748	20,244,328
2522/23	43	173,313	12,612,472
2523/24	43	196,562	18,651,651
2524/25	43	223,127	30,263,796
2525/26	43	244,434	23,916,343
2526/27	44	268,690	23,087,201

ที่มา: สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 2.7 ปริมาณการผลิตน้ำตาลทรายชนิดต่าง ๆ ในปี 2504/05-2526/27

หน่วย : เมตริกตัน

ปีการผลิต	น้ำตาลทรายขาว	ทรายขาวบริสุทธิ์	น้ำตาลสีรำ	น้ำตาลทรายดิบ	รวม
2504/05	112,260	-	13,747	25,337	151,344
2505/06	85,296	-	4,735	35,000	125,031
2506/07	125,154	-	4,685	38,134	167,973
2507/08	257,599	-	3,918	58,459	319,976
2508/09	197,873	-	7,867	63,428	269,168
2509/10	223,073	-	1,547	7,792	232,412
2510/11	182,974	-	595	5,208	188,777
2511/12	305,986	-	-	12,134	318,120
2512/13	352,707	-	-	53,932	406,639
2513/14	330,534	17,107	-	184,788	532,429
2514/15	253,016	14,536	-	234,223	501,775
2515/16	420,532	14,899	-	487,396	922,827
2517/18	494,024	17,313	-	548,991	1,060,328
2518/19	439,559	40,515	-	1,123,519	1,603,593
2519/20	540,651	77,226	-	1,594,427	2,212,304
2520/21	469,998	78,561	-	1,035,894	1,584,453
2521/22	395,520	119,300	-	1,280,365	1,795,185
2522/23	432,223	85,997	1,032	526,255	1,045,507
2523/24	458,979	143,374	-	1,000,293	1,602,646
2524/25	475,274	214,270	-	1,988,636	2,678,180
2525/26	597,630	227,703	(3,800.650)	1,385,947	2,211,280
					(3,800.650)
2526/27	559,094	214,570	(4,490.700)	1,435,632	2,209,296
					(4,490.700)

หมายเหตุ ปี 2525/26 และ 2526/27 ในวงเล็บคือ น้ำตาลทรายแดง

ที่มา: สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย

2) ความชื้น ไม่มากกว่าร้อยละ 0.10

3) ค่าสี ไม่มากกว่า 400 หน่วย Icumsa

ข. น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ (Refined Sugar) ให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน
ของคุณภาพของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังนี้

1) Polarization ไม่น้อยกว่า 99.70

2) ความชื้นไม่มากกว่าร้อยละ 0.10

3) ค่าสีไม่มากกว่า 60 หน่วย Icumsa

5. น้ำตาลทรายดิบ (Raw Sugar) ตามประกาศอุตสาหกรรม เรื่องกำหนด
คุณภาพน้ำตาลทรายดิบที่ผลิตเพื่อการส่งออกดังนี้

1) Polarization ไม่น้อยกว่า 97.00

2) ความชื้นไม่มากกว่าร้อยละ 0.66

3) เถ้าซิลิเกตไม่มากกว่า 0.60

4) ค่าสีไม่มากกว่า 3,800 หน่วย Icumsa

5) ขนาดเกล็ดไม่น้อยกว่า 0.9 มิลลิเมตร

2.4 การตลาด

การตลาดในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลแบ่งออกเป็นสองขั้นตอนคือ ตลาดวัตถุดิบและ
ตลาดผลผลิต

2.4.1 ตลาดวัตถุดิบหรือตลาดการซื้อขายอ้อย

โดยปกติโรงงานอาจจะซื้ออ้อยจากชาวไร่โดยตรงหรือซื้อขายผ่านหัวหน้า
โคเวต้าหรือสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย ซึ่งเป็นไปตามลักษณะการปลูกอ้อยของชาวไร่แต่ละราย
ว่าได้รับโคเวต้ามาโดยตรงหรือผ่านหัวหน้าโคเวต้าหรือโรงงานจัดสรรให้สหกรณ์แล้ว สหกรณ์นำมา
จัดสรรให้สมาชิกอีกครั้งหนึ่ง

ปัจจุบันการซื้อขายอ้อย เป็นไปตามระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่าง
ชาวไร่อ้อยกับโรงงานน้ำตาลในอัตราส่วน 70 : 30 อย่างไรก็ตามการขนส่งอ้อยไปยังโรงงาน
ยังคงผ่านขั้นตอนของหัวหน้าโคเวต้าหรือสหกรณ์เช่นเดิม ส่วนราคาอ้อยจะเป็นไปตามวิธีการคำนวณ
ตามหลักการแบ่งปันผลประโยชน์จากรายได้สุทธิที่ได้จากการจำหน่ายน้ำตาลทั้งภายในประเทศ
และการส่งออก (ซึ่งจะได้กล่าวรายละเอียดในบทที่ 3 ต่อไป)

2.4.2 ตลาดผลผลิตหรือตลาดน้ำตาลทราย สามารถแบ่งออกเป็นสองลักษณะ คือ

2.4.2.1 การจำหน่ายภายในประเทศ

ในอดีตการจำหน่ายน้ำตาลทรายขาวภายในประเทศ เป็นไปโดยเสรี รัฐบาลเป็นแต่เพียงผู้กำหนดปริมาณน้ำตาลทรายขาวให้โรงงานทำการผลิต เพื่อการบริโภคอย่างเพียงพอกับความต้องการเท่านั้น ส่วนราคาจำหน่ายก็ได้กำหนดเพียงราคาขั้นสูงเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคโดยอาศัยพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ.2490 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2๘ พ.ศ. 2517 ส่วนราคาที่เกิดขึ้นจริงและปริมาณการจำหน่ายนั้นให้เป็นไปตามกลไกของตลาด ต่อมาเมื่อรัฐบาลได้นำระบบการกำหนดราคาอ้อยแบบแบ่งปันผลประโยชน์มาใช้ในฤดูกาลผลิตปี 2525/26 เป็นต้นมาจึงได้กำหนดให้การจำหน่ายน้ำตาลทรายขาวภายในประเทศจะต้องผ่านสำนักงานกลางจัดจำหน่ายน้ำตาลทรายขาวซึ่งเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลาง โดยโรงงานน้ำตาลทั้งหมดจะต้องขายน้ำตาลให้แก่ผู้ใช้ เช่น โรงงานน้ำตาลม โรงงานผลิตนมข้นหวาน โรงงานผลิตอาหารกระป๋อง ยี่ปี่น้ำตาลทราย ผ่านสำนักงานกลางนี้ซึ่งขั้นตอนการซื้อขายและการส่งมอบจะต้องเป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการกลางกำหนดราคาและป้องกันการผูกขาดว่าด้วยการควบคุม การผลิต การจำหน่าย และการเก็บสำรองน้ำตาลทรายขาวและน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. 2522

2.4.2.2 การส่งออก

โดยทั่วไปตลาดน้ำตาลทรายที่ซื้อขายกันแบ่งออกได้ดังนี้

1. ตลาดน้ำตาลโลก แบ่งออกเป็นสองตลาดใหญ่ ๆ คือ

(1) ตลาดภายใต้ข้อตกลงพิเศษหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า

การค้าระหว่างรัฐต่อรัฐโดยมีการกำหนดสิทธิพิเศษให้แก่กันและกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย สิทธิพิเศษเหล่านี้อาจอยู่ในรูปของการให้สิทธิพิเศษด้านราคา โควต้า ภาษีและอื่น ๆ น้ำตาลที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงพิเศษได้แก่ น้ำตาลภายใต้ข้อตกลงพิเศษระหว่างประเทศคิวบากับ กลุ่มประเทศสังคมนิยมในยุโรปตะวันออกรวมทั้งรัสเซียปีละประมาณ 3-5 ล้านตัน น้ำตาลที่ซื้อขายกันภายใต้ Lome' Convention ระหว่าง อี.อี.ซี. กับกลุ่มประเทศผู้ผลิต A.C.P. (ผู้ผลิตในแอฟริกา แครีเบียน และแปซิฟิก) ปีละประมาณ 1.3 ล้านตัน และน้ำตาลนำเข้าสหรัฐตามโควต้าประจำปี ๆ ละประมาณ 3 ล้านตัน

(2) ตลาดเสรี (Free Market or World Market) ลักษณะ การซื้อขายตามปกติทางการค้า เป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานของน้ำตาล ประเทศที่ทำการค้าใน ตลาดนี้ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกขององค์การน้ำตาลระหว่างประเทศ ราคาที่ซื้อขายใช้ราคามาตรฐาน จากตลาดการซื้อขายน้ำตาลล่วงหน้าที่นิวยอร์ก และตลาดการซื้อขายล่วงหน้าที่ลอนดอน และ ตลาดน้ำตาลทรายขาวปารีส

น้ำตาลที่ผลิตได้ประมาณร้อยละ 70-75 ได้ส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปรากฏตามตารางที่ 2.8

การควบคุมการส่งออกนั้นรัฐบาลได้กำหนดให้ผู้ส่งออกในปัจจุบันมีเพียง 4 บริษัท คือ

1. บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทย จำกัด (Thailand Sugar Corporation Ltd.) ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2496 โดยมีกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ ร่วมกับโรงงานน้ำตาลชาวไร่อ้อยและเอกชนอื่น ๆ บริษัทนี้ดำเนินการส่งออกน้ำตาลของโรงงานน้ำตาลรัฐวิสาหกิจและโรงงานน้ำตาลรัฐวิสาหกิจและโรงงานน้ำตาลของสมาคมโรงงานน้ำตาลไทย ก่อนที่สมาคมดังกล่าวจะแยกตัวออกมาตั้งบริษัทส่งออกน้ำตาลสยามจำกัด ขึ้น
2. บริษัทค้าผลผลิตน้ำตาล จำกัด (The Thai Sugar Trading Corporation Ltd.) ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2517 ดำเนินการส่งออกน้ำตาลของโรงงานน้ำตาลในสังกัดสมาคมการค้าผู้ผลิตน้ำตาลไทยมีผู้ถือหุ้นประกอบด้วยโรงงานน้ำตาลในสังกัดสมาคมดังกล่าว ร้อยละ 66.66 และสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย จำกัดร้อยละ 33.34 ของหุ้นทั้งหมด ปัจจุบันมีส่วนแบ่งในตลาดประมาณร้อยละ 60-65 ของการส่งออกทั้งหมด
3. บริษัทอ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด (Thai Cane and Sugar Corporation Ltd.) เป็นบริษัทร่วมระหว่างชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาลและกระทรวงอุตสาหกรรม โดยถือหุ้นฝ่ายละเท่า ๆ กัน ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2525 เพื่อดำเนินการขายและส่งออกโควตา ซึ่งเป็นน้ำตาลที่ทุกโรงงานจะต้องผลิตและส่งมอบให้แก่บริษัทดังกล่าว เป็นจำนวนรวม 600,000 ตัน มากน้อยร้อยละ 5 แต่ขณะนี้บริษัทดังกล่าวยังมิได้ทำการส่งออกเอง ได้มอบหมายให้บริษัท อุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทย จำกัด และบริษัทค้าผลผลิตน้ำตาล จำกัด ส่งออกแทนในจำนวน 200,000 ตัน และ 400,000 ตันตามลำดับ ครั้นต่อมาเมื่อบริษัทส่งออกน้ำตาลสยามจำกัด

ตารางที่ 2.8 ปริมาณการจำหน่ายน้ำตาลทรายขาวภายในประเทศ

หน่วย : กระสอบ

เดือน ปี	2524	2525	2526	2527	2528
มค.	-	300,901.49	502,491.83	617,862	626,080.05
กพ.	-	433,004.38	492,360.22	498,613	566.399
มีค.	-	470,638.95	578,596	654,347.41	557,114.89
เมย.	-	389,299.13	547,229	550,265	648,329.70
พค.	-	382,568.50	563,172	574,126.25	
มิย.	-	417,332.11	530,382.5	510,958.35	
กค.	-	376,626.10	558,210	536,925.01	
สค.	-	456,312.81	519,721.09	564,177.26	
กย.	-	424,416.21	580,353.16	503,099.09	
ตค.	-	448,968.71	463,223.98	507,928.31	
พย.	380,040.07	475,402.63	482,832.31	561,452.37	
ธค.	239,728.25	354,566.50	528,234.63	467,872.09	
รวม	619,768.32	4,930,437.52	6,346,906.72	6,541,190.34	

หมายเหตุ 1. มค.-ตค. 2524 ไม่มีข้อมูล

2. พย. 2524-กพ. 2525 ยังไม่รวมปริมาณการจำหน่ายของโรงงาน
วนชัย เริ่มอุดม สท เรือง และ เพชรบุรี จำนวน 194,548 กระสอบ

3. พย. 2524-ต.ค. 2525 ยังไม่รวมปริมาณน้ำตาลที่จำหน่ายโดยไม่
ถูกต้องตามระเบียบ จำนวน 1,200,000 กระสอบ

ที่มา: 1. กรมการค้าภายใน

2. สำนักงานคณะกรรมการน้ำตาลทราย

ได้ตั้งขึ้นก็ได้แบ่งส่วนที่ส่งออกผ่านบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทยจำกัด ออกไป เป็น
ของบริษัส่งออกน้ำตาลสยามจำกัด จำนวน 60,000 ตัน ยังคงเหลือเป็นส่วนของบริษัท
อุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทยจำกัด จำนวน 140,000 ตัน

4. บริษัทส่งออกน้ำตาลสยามจำกัด (Siam Sugar Export Corporation Ltd.) ก่อตั้งเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2527 เพื่อดำเนินการส่งออกน้ำตาลโคเวต้า ค. ของ
โรงงานน้ำตาลในสังกัดสมาคมโรงงานน้ำตาลไทยและน้ำตาลโคเวต้า ข. ซึ่งแบ่งมาจาก บริษัท
อุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทยจำกัด จำนวน 60,000 ตัน

2.5 การรวมตัว เป็นสถาบันในอุตสาหกรรม

2.5.1 สมาคมกลุ่มชาวไร้อ้อย

ลักษณะการรวมตัวของชาวไร้อ้อยมีรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น สมาคม สหกรณ์
เป็นต้น กลุ่มชาวไร้อ้อยที่ตั้งขึ้น เป็นครั้งแรกคือ กลุ่มชาวไร้อ้อย เขต 7 ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2507
ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2514 ได้ เปลี่ยน เป็นสมาคมกลุ่มชาวไร้อ้อย เขต 7 มีสำนักงานอยู่ที่จังหวัด
กาญจนบุรี

ในระยะต่อมาชาวไร้อ้อยในภาคต่าง ๆ ก็ได้รวมตัวกันก่อตั้งสมาคมต่าง ๆ
เพิ่มขึ้นตามลำดับ ในช่วงปลายปี 2526 ถึงต้นปี 2527 เป็นช่วงที่มีการก่อตั้งสมาคมชาวไร้อ้อย
มากที่สุด การก่อตั้งสมาคมต่าง ๆ มีหลักการคล้ายคลึงกัน แต่อุดมการณ์และแนวทางการ
บริหารงานของสมาคมแตกต่างกันเล็กน้อย

ปัจจุบันสถาบันของชาวไร้อ้อยสามารถแบ่งออกได้ 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. สหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่เลขที่ 163/72-74
เชิงสะพานพระปิ่นเกล้า บางยี่ขัน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
2. สหสมาคมชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่เลขที่ 1126/1 ชั้น 4
อาคารวานิช ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
3. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร้อ้อยจำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 129 (วังแดง)
ถนนหลวง วรจักร แขวงบ้านบาตร เขตป้อมปราบ กรุงเทพฯ 10100

รายชื่อของสมาชิกแต่ละกลุ่มปรากฏตามตารางที่ 2.9

ตารางที่ 2.9 ปริมาณส่งออกและมูลค่าการส่งออก ในปีการผลิต 2504/05-2526/27

ปีการผลิต	ปริมาณส่งออก (เมตริกตัน)				มูลค่าส่งออก (ล้านบาท)
	อุตสาหกรรมน้ำตาล	ค้าผลผลิตฯ	น้ำตาลสยาม	รวม	
2504/05	38,954	-	-	38,954	46.0
2505/06	52,328	-	-	52,328	121.8
2506/07	48,750	-	-	48,750	211.1
2507/08	83,834	-	-	83,834	100.5
2508/09	54,858	-	-	54,858	81.6
2509/10	15,126	-	-	15,126	37.0
2510/11	-	-	-	-	-ผันแปร
2511/12	15,795	-	-	15,795	46.9
2512/13	52,294	-	-	52,294	107.3
2513/14	145,010	-	-	145,010	330.7
2514/15	426,808	-	-	426,808	1,252.0
2515/16	258,294	-	-	258,294	1,086.2
2516/17	420,241	-	-	420,241	3,533.5
2517/18	584,988	-	-	584,988	5,234.0
2518/19	608,270.834	473,356.1743	-	1,081,627	6,414.8
2519/20	844,977.714	792,609.5917	-	1,637,587	7,395.2
2520/21	593,855.877	408,784.663	-	1,002,641	3,844.0
2521/22	584,800.194	592,443.1314	-	1,177,243	4,684.5
2522/23	151,519.959	294,828.605	-	446,349	2,914.8
2523/24	369,187.726	746,635.3204	-	1,115,823	8,944.9
2524/25	819,410.749	1,149,139.468	-	1,968,550	12,849.9
2525/26	482,439.646	1,052,592.727	-	1,535,032	6,291.5
2526/27	365,737.187	838,261.805	2,009.600	1,206,008.592	5,018.6

ที่มา: สำนักงานกลางจัดจำหน่ายน้ำตาลทราย

2.5.2 การรวมกลุ่มของโรงงานน้ำตาล

ดังได้กล่าวแล้วในตอนแรกว่าโรงงานน้ำตาลแห่งแรกของประเทศไทย ได้ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2480 ต่อมาก็ได้ขยายตัวขึ้นมาเรื่อยจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2507 มีโรงงานอยู่จำนวนทั้งสิ้น 41 โรงงาน ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้กิจการโรงงานน้ำตาลได้ผันผวนขึ้นลงมาตลอดเวลา ดังนั้นจึงได้เกิดแนวความคิดที่จะรวมตัวกันเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของโรงงานด้วยกันขึ้น แต่ยังไม่สามารถรวมตัวกันเป็นรูปแบบที่ถาวรได้ ในช่วงปี พ.ศ. 2496 เป็นต้นมานั้น โรงงานเหล่านี้ได้อาศัยบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทยจำกัด เป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงงานต่าง ๆ ในกรณีเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น

อย่างไรก็ดีวิกฤตการณ์ในอุตสาหกรรมน้ำตาลทรายเมื่อปี 2506/07 นั้นได้กระตุ้นให้โรงงานน้ำตาลร่วมกันจัดตั้งเป็นสมาคมขึ้นชื่อสมาคมโรงงานน้ำตาลไทย เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2507 โดยมีวัตถุประสงค์ในการบริการให้ความช่วยเหลือแก่บรรดาโรงงานน้ำตาล ซึ่งเป็นสมาชิกในการติดต่อประสานงานกับทางราชการและเอกชนต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ ในด้านเทคนิควิชาการการผลิตของอุตสาหกรรมการค้ำน้ำตาล รวมทั้งเป็นอนุญาโตตุลาการชี้ขาดข้อขัดแย้งของสมาชิกและประสานงานกับชาวไร่และโรงงานด้วย

การรวมกลุ่มในขณะนั้น โรงงานน้ำตาลในกลุ่มไทยรุ่งเรืองมีกำลังการผลิตสูงสุดคือ ประมาณร้อยละ 28-32 ของกำลังผลิตทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีกลุ่มน้ำตาลกว้างสันหลิมมีกำลังผลิตรองลงไปประมาณร้อยละ 20-21 ของกำลังผลิตทั้งหมด สำหรับกลุ่มโรงงานรัฐวิสาหกิจมีกำลังการผลิตประมาณร้อยละ 17 กลุ่ม โรงงานน้ำตาลในกลุ่มมิตรผล (เดิม) ประมาณร้อยละ 5 ส่วนที่เหลือ เป็นโรงงานน้ำตาลอิสระ

ในปี พ.ศ. 2514 ได้เกิดกรณีขัดแย้งกันขึ้นในหมู่สมาชิกสมาคมโรงงานน้ำตาลไทย จึงทำให้กลุ่มกว้างสันหลิมและกลุ่มมิตรผล (เดิม) แยกตัวออกมาตั้งสมาคมขึ้นอีกหนึ่งสมาคมชื่อสมาคมการค้าผู้ผลิตน้ำตาลไทย โดยจดทะเบียนจัดตั้งสมาคมเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2514 วัตถุประสงค์ของสมาคมนี้ก็มิได้มีลักษณะ เช่นเดียวกับสมาคมโรงงานน้ำตาลไทย (ดูตารางที่ 2.11)

กำลังการผลิตรวมของโรงงานในกลุ่มสมาคมการค้าผู้ผลิตน้ำตาลไทย ถ้าวเฉลี่ย 3 ปี ระหว่างปี 2524/25-2526/27 ประมาณร้อยละ 71.36 ของกำลังการผลิตทั้งหมด กลุ่มสมาคมโรงงานน้ำตาลไทย มีกำลังผลิตรวมร้อยละ 21.15 ของกำลังผลิตทั้งหมด กำลังการผลิตส่วนที่เหลือร้อยละ 7.49 เป็นของโรงงานรัฐวิสาหกิจและโรงงานน้ำตาลเริ่มอุดม ซึ่งเป็นโรงงานอิสระ (ดูตารางที่ 2.12)

ตารางที่ 2.10 สถาบันชาวไร่อ้อย

สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย	สหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยจำกัด
1. สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เขต 7	1. สมาคมการเกษตรระยอง	1. สหกรณ์การเกษตร เมืองกาญจนบุรี
2. สมาคมกลุ่มอาชีพการเกษตร ชลบุรี	2. สมาคมชาวไร่อ้อยภาคตะวันตก	2. สหกรณ์การเกษตร ท่ามะกา
3. สมาคมชาวไร่อ้อย เขต 6	3. สมาคมภาคตะวันออก เชียงเหนือ	3. สหกรณ์การเกษตร ท่าม่วง
4. สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย ประจวบ-เพชรบุรี	4. สมาคมชาวไร่อ้อยสิงห์บุรี	4. สหกรณ์การเกษตร สุวรรณภูมิ
5. สมาคมชาวไร่อ้อยขอนแก่น	5. สมาคมชาวไร่อ้อยชาวนวลักษณ์บุรี	5. สหกรณ์การเกษตร พนมทวน
6. สมาคมชาวไร่อ้อยอุทัยธานี	6. สมาคมชาวไร่อ้อยอุตรดิตถ์	6. สหกรณ์การเกษตร กรป. กลาง นพค. กาญจนบุรี
7. สมาคมชาวไร่อ้อยมุกดาหาร	7. สมาคมชาวไร่อ้อยน้ำพอง	7. สหกรณ์การเกษตร กรป. กลาง นพค. กาญจนบุรี 2
8. สมาคมชาวไร่อ้อยบุรีรัมย์	8. สมาคมชาวไร่อ้อยสีแก้ว	8. สหกรณ์การเกษตร เลาช่วญ
9. สมาคมชาวไร่อ้อยจังหวัด ชัยภูมิ	9. สมาคมชาวไร่อ้อยรวมเกษตรกร	9. สหกรณ์การเกษตร เมืองราชบุรี
	10. สมาคมชาวไร่อ้อยเขลางค์นคร ลำปาง	10. สหกรณ์การเกษตร ชาวไร่ อ้อยบ้านโป่ง
		11. สหกรณ์การเกษตรบ้านโป่ง
		12. สหกรณ์การเกษตรชาวไร่ อ้อยโพธาราม
		13. สหกรณ์การเกษตรโพธาราม
		14. สหกรณ์การเกษตรจอมบึง
		15. สหกรณ์นิคมจอมบึง 1
		16. สหกรณ์นิคมจอมบึง 2

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย	สหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย จำกัด
		17.สหกรณ์การเกษตรปากท่อ 18.สหกรณ์การเกษตร กรป . กลาง นพค. ราชบุรี 19.สหกรณ์การเกษตร เข้า้อย 20.สหกรณ์การเกษตร หนองหญ้าปล้อง 21.สหกรณ์การเกษตร ทูปกะพง 22.สหกรณ์การเกษตรชะอ่า 23.สหกรณ์การเกษตรท่ายาง 24.สหกรณ์การเกษตร หนองพลับ 25.สหกรณ์การเกษตรปราณบุรี 26.สหกรณ์การเกษตร เมืองนครปฐม 27.สหกรณ์การเกษตรกำแพงแสน 28.สหกรณ์การเกษตรสามชุก 29.สหกรณ์การเกษตรอู่ทอง 30.สหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ 31.สหกรณ์การเกษตรดอนเจดีย์ 32.สหกรณ์การเกษตรหนองฉาง 33.สหกรณ์การเกษตรบ้านไร่ 34.สหกรณ์การเกษตร เมือง นครสวรรค์

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย	สหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่ อ้อยแห่งประเทศไทย จำกัด
		35.สหกรณ์การเกษตรแก้วเสี้ยว 36.สหกรณ์การเกษตรเมือง กำแพงเพชร 37.สหกรณ์การเกษตร ชาญวรัลเกษบุรี 38.สหกรณ์นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล 39.สหกรณ์การเกษตรคลองขลุง 40.สหกรณ์การเกษตรไทรงาม 41.สหกรณ์การเกษตรชาวไร่ อ้อยอุตรธานี 42.สหกรณ์การเกษตรชาวไร่ อ้อยขอนแก่น 43.สหกรณ์การเกษตรเขาสวน กว้าง 44.สหกรณ์นิคมดงมูล 45.สหกรณ์การเกษตรชาวไร่ อ้อยท่าคันโท 46.สหกรณ์การเกษตรศรีราชา 47.สหกรณ์การเกษตรปลวกแดง 48.สหกรณ์การเกษตรดงพลอง 49.สหกรณ์การเกษตรนครชุม 50.สหกรณ์การเกษตรวังพระธาตุ 51.สหกรณ์การเกษตรคลอง สวนหมาก

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย	สหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย ประเทศไทย จำกัด
		52.สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินกำแพงเพชร 53.สหกรณ์การเกษตรคลองลาน 54.สหกรณ์การเกษตรพรานกระต่าย

- ที่มา:
1. สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย
  2. สหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย
  3. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยจำกัด

ตารางที่ 2.11 สถาบันโรงงานน้ำตาลทราย

สมาคมการค้าผู้ผลิตน้ำตาลไทย	สมาคมโรงงานน้ำตาลไทย	รัฐวิสาหกิจ	โรงงานอิสระ
1. บริษัทน้ำตาลนิวกุงไทย จำกัด	1. บริษัทไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรมจำกัด	1. โรงงานน้ำตาลสุพรรณบุรี	1. บริษัทน้ำตาลเริ่มอุดม จำกัด
2. บริษัทน้ำตาลท่ามะกา จำกัด	2. บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลกาญจนบุรี	2. โรงงานน้ำตาลลำปาง	
3. บริษัทนิวกว่างสูนหลี จำกัด	3. บริษัทไทยเพิ่มพูนอุตสาหกรรมจำกัด	3. โรงงานน้ำตาลอุดรดิตถ์	
4. บริษัทน้ำตาลขอนแก่น จำกัด	4. บริษัทไทยอุตสาหกรรมน้ำตาล จำกัด	4. บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลชลบุรีจำกัด	
5. บริษัทน้ำตาลมิตรผล จำกัด	5. บริษัทน้ำตาลพายุศรีราชา จำกัด		
6. บริษัทน้ำตาลมิตรเกษตร จำกัด	6. บริษัทสหการน้ำตาลชลบุรี จำกัด		
7. บริษัทน้ำตาลมิตรสยาม จำกัด	7. บริษัทไทยร่วมเจริญ จำกัด		
8. บริษัทโรงงานน้ำตาลไทย จำกัด	8. บริษัทน้ำตาลระยอง จำกัด		
9. บริษัทน้ำตาลบ้านโป่ง จำกัด	9. บริษัทโรงงานน้ำตาลประสาน จำกัด		
10. บริษัทน้ำตาลธนราช จำกัด	10. บริษัทน้ำตาลวังขนาย จำกัด		
11. บริษัทน้ำตาล เชียงใหม่ จำกัด			
12. บริษัทน้ำตาลกำแพงเพชร จำกัด			
13. บริษัทน้ำตาลสหไทยรุ่งเรือง จำกัด			

ตารางที่ 2.11 (ต่อ)

สมาคมการค้าผู้ผลิตน้ำตาลไทย	สมาคมโรงงานน้ำตาลไทย	รัฐวิสาหกิจ	โรงงานอิสระ
14. บริษัทน้ำตาล เกษตรไทย จำกัด			
15. บริษัทน้ำตาล เกษตรผล จำกัด			
16. บริษัทน้ำตาลสิงห์บุรี จำกัด			
17. บริษัทอุตสาหกรรมนครปฐม จำกัด			
18. บริษัทรวมผลอุตสาหกรรม นครสวรรค์ จำกัด			
19. บริษัทน้ำตาลไทย เอกฉัตร จำกัด			
20. บริษัทประจวบอุตสาหกรรม จำกัด			
21. บริษัทราชบุรีอุตสาหกรรม จำกัด			
22. บริษัทอ่างเวียน จำกัด			
23. บริษัทอุตสาหกรรมหนองใหญ่ จำกัด			
24. บริษัทน้ำตาลตะวันออก จำกัด			
25. บริษัทน้ำตาลเพชรบุรี จำกัด			
26. บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาล ปราณบุรี จำกัด			
27. บริษัทน้ำตาลกุ่มกวาปี จำกัด			
28. บริษัทวนชัยอุตสาหกรรม จำกัด			
29. บริษัทสห เรือง จำกัด			

ที่มา: สมาคมการค้าผู้ผลิตน้ำตาลไทย

ตารางที่ 2.12 จำนวนโรงงานและกำลังการทึบอ้อยของโรงงานน้ำตาล

กลุ่มสมาคม ถั่วเฉลี่ยระหว่างปี 2524/25 ถึงปี 2526/27

โรงงานน้ำตาลไทย/การค้าผู้ผลิตน้ำตาลไทย

สมาคม	จำนวนโรงงาน	จำนวนอ้อยเข้าทึบ	ร้อยละ
สมาคมการค้าผู้ผลิตน้ำตาลไทย	29	18,379,687.08	71.36
สมาคมโรงงานน้ำตาลไทย	10	5,447,788.01	21.15
โรงงานรัฐวิสาหกิจ	4	1,554,971.88	6.04
โรงงานอิสระ	1	373,333.52	1.45
รวม	44	25,755,780.48	100.00